

บทวิจารณ์หนังสือ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

ชื่อเรื่อง : เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

ผู้แต่ง : คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

จัดพิมพ์โดย : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

จำนวนหน้า : ๒๔๑ หน้า

ราคา : ๑๕๐ บาท

วิจารณ์โดย

รวีโรจน์ (อนุศักดิ์) บัวลา

สามารถ บุญรัตน์

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หนังสือเล่มนี้แต่งโดยคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้แต่งระบุว่า
หนังสือนี้เกิดขึ้นโครงการจัดทำต้นแบบรายวิชาในวิชาแกนพระพุทธศาสนาและหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
ปีงบประมาณ ๒๕๕๓ โครงสร้างหนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาสาระแบ่งเป็น ๙ บท ซึ่งแต่ละบทมีเนื้อหาโดย
ย่อดังกล่าวต่อไป

บทที่ ๑ “หลักการเบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์” ผู้แต่งได้กล่าวถึงเศรษฐศาสตร์ เป็น
การศึกษาถึงการเลือกใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ
และเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่มีไม่จำกัด ส่งผลให้บุคคลในสังคม
ได้รับความพอใจสูงสุด และทำให้เกิดการกินดีอยู่ดีของมนุษย์ในสังคม

บทที่ ๒ “ระบบเศรษฐกิจ และผลของระบบเศรษฐกิจต่อชีวิตประจำวัน” คณะผู้แต่งได้
กล่าวถึง นักเศรษฐศาสตร์ได้แบ่งระบบเศรษฐกิจเป็น ๒ ลักษณะ คือ ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม
(Capitalism) และระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม (Socialism) โดยเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ใน
ระบบเศรษฐกิจแบบผสม เพื่อให้มีความยืดหยุ่นในด้านการบริหารด้วยเหตุนี้ เราจึงมีความจำเป็น ต้อง
ศึกษาระบบเศรษฐกิจและผลกระทบต่อชีวิตประจำวัน เพื่อจะได้เตรียมความพร้อม ที่จะรองรับ
ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นได้ทุกขณะ และเลือกวิธีแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ตรงเป้าหมาย
และเหมาะสม

บทที่ ๓ “กิจกรรมทางเศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน” กิจกรรมทางเศรษฐกิจ เป็นกิจกรรมที่มี
ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคน เนื่องจากในชีวิตประจำวันของมนุษย์มักจะ
เกี่ยวข้องกับการบริโภค การผลิต และการจำหน่ายหรือการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการอยู่ตลอดเวลา
โดยผู้แต่งได้กล่าวถึงทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงเงื่อนไขที่จะทำให้ผู้บริโภคซึ่งมี
รายได้จำกัด บรรลุถึงระดับความพอใจสูงสุดในการจัดสรรเงินรายได้ที่มีอยู่เพื่อซื้อสินค้าและบริการ
ต่างๆในระบบเศรษฐกิจ , การวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคโดยทฤษฎีอรรถประโยชน์ , ทฤษฎี
การผลิตและพฤติกรรมของผู้ผลิต จะทำให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิต
กระบวนการผลิต ลักษณะการผลิตและพฤติกรรมของผู้ผลิตในการผลิตสินค้าและบริการได้เป็นอย่างดี
และวิวัฒนาการของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการจากอดีตถึงปัจจุบัน

บทที่ ๔ “อุปสงค์ อุปทาน และกลไกราคาตลาด” ผู้แต่งกล่าวถึงการศึกษาในเรื่องอุปสงค์
อุปทาน และกลไกราคาตลาดแล้ว จะทำให้เราสามารถบริหารจัดการด้านการเงินภายในครัวเรือนของ
เราให้มีความมั่นคง อย่างยั่งยืน

บทที่ ๕ “ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจ และปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์” ผู้แต่งได้กล่าวถึงการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ ให้ประโยชน์ในแง่ที่ช่วยให้เข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจ ทรัพยากรและความขาดแคลนในทางเศรษฐกิจเกิดจากความหายากของที่ดิน เนื่องมาจากอุปทานของที่ดินมีจำกัดในขณะที่ประชากรและความต้องการของสินค้าและบริการมีเพิ่มขึ้น ทำให้ความต้องการที่ดินเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจแบ่งออกเป็น ๓ ปัญหาคือจะเลือกผลิตสินค้าอะไรบ้าง (What to produce) จะเลือกวิธีการผลิตอย่างไร (How to produce) จะแบ่งปันสินค้าและการบริการที่ผลิตได้ไปกับใครบ้าง (For whom to produce) ผลิตจำนวนเท่าใด (How Much to Produce) การจัดสรรผลประโยชน์จากการผลิตปัญหาเศรษฐกิจของสังคม (Economics and Social Problem) สาเหตุและระยะเวลาของปัญหาเศรษฐกิจ ผลของการพิจารณาเลือกดำเนินการ มี ๒ ประการ คือ การตัดสินใจถูกต้อง การตัดสินใจผิดพลาด และนัยสำคัญของการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ มี ๒ ระยะ ได้แก่ ปัญหาระยะสั้น ปัญหาระยะยาว สำหรับวิกฤติเศรษฐกิจไทยที่พบได้แก่ วิกฤตการณ์ค่าเงิน (Currency Crisis) วิกฤตการณ์ธนาคาร (Banking Crisis) วิกฤตการณ์ต่างประเทศ (International Crisis)

บทที่ ๖ “บทบาทภาครัฐ ภาคเอกชน การค้าและการลงทุนในระบบเศรษฐกิจ” คณะผู้แต่งกล่าวถึงใน การนำเสนอบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนในด้านการค้าและการลงทุนในระบบเศรษฐกิจเป็นบทบาทที่ภาครัฐจะต้องทำหน้าที่กำกับดูแลให้หน่วยธุรกิจทำการผลิต การค้า และการลงทุนในระบบเศรษฐกิจอย่างเป็นธรรมและเกิดประโยชน์ต่อผู้บริโภค ประชาชน เศรษฐกิจและสังคมโดยรวมไม่ให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเอาเปรียบกลุ่มอื่น และปฏิบัติตามข้อตกลงและกฎหมายที่กำหนดไว้ พร้อมส่งเสริมการผลิต การค้า และการลงทุน เพื่อให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพ มีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมและดำเนินนโยบายให้เศรษฐกิจ มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ดำเนินนโยบายการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวหน้า หรือชะลอตัวด้วยการใช้นโยบายงบประมาณขาดดุล เพื่อกระตุ้นการลงทุนเพิ่มขึ้น ขยายการผลิตเพิ่มขึ้น มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น ทำให้รายได้ประชาชนและรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ถ้าเศรษฐกิจมีการขยายตัวเร็วเกินไป มีการเพิ่มขึ้นของเงินเฟ้อในอัตราสูงด้วยการใช้นโยบายงบประมาณเกินดุล เพื่อชะลอการลงทุน เพื่อชะลอการขยายการผลิต ทำให้รายได้ประชาชาติขยายตัวในอัตราที่ไม่สูงเกินไป และชะลอเงินเฟ้อให้อยู่ในระดับไม่เป็นปัญหาหรือไม่สูง

การกระตุ้นการค้าและการลงทุนในระบบเศรษฐกิจ เป็นหน้าที่ของรัฐในการใช้นโยบายทางการคลัง ทางด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีการค้าหรือภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อจูงใจให้ภาคเอกชนในฐานะผู้ผลิต ผู้บริโภค และเจ้าของปัจจัยการผลิต สนใจที่จะซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า บริการ และปัจจัยการผลิต ทำให้เกิดการค้าและการลงทุนในสินค้าบริการและปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนารายการ การผลิต และผลผลิต ให้มีคุณภาพสูงขึ้น สามารถผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น หรือเพิ่มการผลิตได้สูงขึ้น มีต้นทุนการผลิตลดลง ปรับปรุงการผลิตทั้งวิธีการผลิตและผลผลิตให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและผลผลิตดีขึ้น มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ทำให้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้บริโภค และผู้ใช้สินค้าและบริการดีขึ้น การพัฒนาการผลิต การค้า และการลงทุนในสินค้าและบริการมาก เกิดจากภาคเอกชนที่ต้องการขยายการค้าและการลงทุนเอง อีกทั้งความต้องการส่งเสริมการค้าและการลงทุนของรัฐ เพื่อให้เกิดการขยาย ผลิตสินค้าและบริการตามความต้องการของตลาดและพัฒนาการผลิตการค้าและการลงทุนไปในทิศทางที่สังคมต้องการ โดยเกิดการค้าและการลงทุนใน ทุกภาคส่วน ทำให้สังคมทั้งเมืองและชนบทเจริญก้าวหน้า การผลิตภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรมและบริการ ได้รับการพัฒนาและเกิดผลประโยชน์ร่วมกัน ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมดีขึ้น เหลื่อมล้ำกันน้อยลง อันเป็นบทบาทที่ทั้งภาครัฐและเอกชนพึงทำให้การค้าและการลงทุนในระบบเศรษฐกิจ นำพาเศรษฐกิจและสังคมไปสู่จุดหมายที่สังคมต้องการและเรียกร้องให้ทุกคนดำเนินการตามบทบาทของตน

บทที่ ๗ “เงินและสถาบันการเงิน” คณะผู้แต่งกล่าวถึงในระบบเศรษฐกิจต่าง ๆ ย่อมจะต้องมีกิจกรรม ทางเศรษฐกิจขึ้นพื้นฐาน อันได้แก่ การผลิต การบริโภค และการแลกเปลี่ยนสิ่งของที่ผลิตขึ้นมา ตลอดถึงการให้และใช้บริการต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการดำรงชีวิต และได้กล่าวถึงวิวัฒนาการในการแลกเปลี่ยนสิ่งของซึ่งกันและกันเริ่มจากการแลกเปลี่ยนสิ่งของต่อสิ่งของกันโดยตรง การนำเอาวัตถุกลางมาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสิ่งของ วัตถุกลางนี้เรียกว่า "เงิน (money) " ความหมายของเงินในทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง วัตถุที่สังคมมนุษย์ยอมรับร่วมกันว่าสามารถใช้วัตถุ นั้น เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสิ่งของหรือสินค้าและบริการซึ่งกันและกันได้ ต่อมาได้มีการพัฒนารูปแบบและลักษณะของเงินให้สามารถพกพาได้สะดวกและมีเอกลักษณ์ หรือเครื่องหมายเฉพาะของแต่ละสังคม และพัฒนาเป็นเงินเหรียญ (เหรียญกษาปณ์) และเงินกระดาษ (ธนบัตร) ในที่สุด การใช้เงินเป็นสื่อกลางทำให้เกิดความสะดวกสบายขึ้นในระยะหนึ่ง เมื่อธุรกิจการค้า การธนาคาร และอื่นๆ เจริญก้าวหน้าขึ้นโดยรวดเร็ว การใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแต่เพียงอย่างเดียว อาจไม่ได้รับความสะดวก จึงได้มีการนำเอาเครื่องมือเครดิต เช่น เช็ค ตั๋วแลกเงิน เป็นต้น มาใช้เป็น

สื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ซึ่งช่วยทำให้การแลกเปลี่ยนและการดำเนินธุรกิจการค้าเป็นไปได้คล่องตัว
ยิ่งขึ้น หลังจากที่สังคมมนุษย์ได้กำหนดให้มี “เงิน” เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ
และใช้เงินกันอย่างแพร่หลาย ความจำเป็นในการที่จะต้องมีหน่วยตัวกลางในการทำธุรกิจที่เกี่ยวข้อง
กับเงิน หรือ สถาบันการเงินจึงเกิดขึ้น

สถาบันการเงิน จึงเป็นสถาบันที่ทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับเงินในรูปของการกู้ยืมและให้กู้เงิน โดย
ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้ให้กู้และผู้ขอกู้ โดยอาศัยเครื่องมือหรือตราสารทางการเงินและ
รับภาระการเสี่ยงจากการให้กู้ยืมนั้นแทน โดยสถาบันการเงินสามารถแบ่งได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ สถาบัน
การเงินในระบบ ซึ่งเป็นสถาบันการเงิน ที่ถูกตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ มีกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ
ควบคุมการดำเนินงานของสถาบันการเงินในแต่ละประเภท บุคคลทั่วไปสามารถไปใช้บริการสถาบัน
การเงินในกลุ่มนี้ได้ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคล สถาบันการเงินอีกกลุ่มหนึ่ง คือ สถาบันการเงิน
นอกระบบ เป็นสถาบันการเงินที่เกิดขึ้นเอง ไม่มีกฎหมายและระเบียบข้อบังคับควบคุมการดำเนินงาน
การใช้บริการด้านการเงินกับสถาบันการเงินนอกระบบ ผู้บริโภคควรที่จะได้ศึกษารายละเอียดของการ
ให้บริการอย่างละเอียดถี่ถ้วน ก่อนตัดสินใจใช้บริการ เพราะสถาบันการเงินนอกระบบเหล่านี้มักมีการ
เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค

บทที่ ๘ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” คณะผู้แต่งได้นำเสนอเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่
ให้ความสำคัญเรื่อง คุณค่า มากกว่า มูลค่า เพราะมูลค่าจะขาดจิตวิญญาณ มูลค่าเป็นเศรษฐกิจภาค
การเงิน เน้นการตอบสนองความต้องการที่ไม่จำกัดของผู้บริโภค ไร้ขอบเขต ไม่สามารถควบคุมการใช้
ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า การบริโภคเกินพอดี เกินความจำเป็นในชีวิต เป็นการบริโภคที่
ก่อให้เกิดทุกข์ การตระหนักในเรื่องของคุณค่าหรือคุณภาพชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยลด
ค่าใช้จ่ายเป็นการบริโภคที่ฉลาด ไม่ประมาท ถ้าเกิดอุบัติเหตุสามารถฟื้นตัวได้เร็วด้วยการพึ่งตนเอง
การบริหารจัดการทรัพยากรที่ดีและเหมาะสมโดยยึดหลักคุณค่ายึดความสัมพันธ์ของบุคคลกับระบบ
มีความร่วมมือช่วยเหลือกันทุกภาคส่วน เพื่อให้ตนเอง ครอบครัวเข้มแข็ง อันเป็นรากฐานที่สำคัญของ
การพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติ

บทที่ ๙ “เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ” คณะผู้แต่งได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของเศรษฐศาสตร์แนว
พุทธ เป็นเศรษฐศาสตร์มีขมิณาปฏิบัติ (สายกลาง) หรือดุลยภาพ เช่น ดุลยภาพระหว่างความ
ต้องการของมนุษย์กับทรัพยากรธรรมชาติ และเป็นเศรษฐศาสตร์ อหิงสา เอื้ออาทร หมายถึง
กระบวนการเศรษฐกิจที่มีพรหมวิหารธรรมเป็นพื้นฐาน คือ เมตตา กรุณา มุติตา และอุเบกขา หวังดี

เพื่อคุณภาพชีวิตต่อผู้เกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมทางธุรกิจด้วยกันไม่ว่าจะเป็นหน่วยผลิต หน่วยรายได้ หรือหน่วยผู้บริโภคก็ตาม

เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ (Buddhist Economics) คือ การประยุกต์แนวความคิดทางศาสนา พุทธเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ มาใช้อธิบายหลักการและแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ เป็นแนวทางใหม่ในการทำความเข้าใจทางด้านเศรษฐศาสตร์ ไม่ได้มีข้อโต้แย้งมากมายอะไรมันเกี่ยวกับกระบวนการวิเคราะห์ที่นักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่ในปัจจุบันใช้อยู่เศรษฐศาสตร์หรือเศรษฐกิจ (Economics) เป็นเรื่องเกี่ยวกับปากท้องการกินการอยู่ของคนเราซึ่งเน้นถึงการได้รับความ สะดวกสบายในด้านการกินคืออยู่ที่ ถ้าบ้านเมืองมีเศรษฐกิจดี คนเราก็มียาตราฐานการครองชีพสูง มีชีวิต อยู่ด้วยความสะดวกสบาย ในทางตรงกันข้าม ถ้าเศรษฐกิจตกต่ำสังคมก็เกิดความเดือดร้อน คนเราก้ จะมีความลำบาก เพราะไม่มีการกินดี ไม่มีความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต

หลักเศรษฐกิจ คือ หลักการถนอมความต้องการของมนุษย์หรือวิธีการดับทุกข์อันเกิดจาก ความต้องการของมนุษย์ทุกคน โดยเน้นการกระทำเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์พูนสุขทั้งแก่บุคคลและ สังคมซึ่งเป็นที่ปรากฏชัดว่าประเทศใดมีเศรษฐกิจดี ประเทศนั้นก็มั่งคั่งและมั่นคง ประชาชนอยู่เย็น เป็นสุข ความต้องการเป็นมูลฐานสำคัญ ทำให้เกิดวิชาเศรษฐศาสตร์หรือหลักเศรษฐกิจ และเป็น ปัญหารากฐานทางเศรษฐกิจ ความต้องการของมนุษย์เรานั้นโดยส่วนมากเป็นความต้องการที่ไร้ ขอบเขตจำกัด เช่น ความต้องการสิ่งเสพสุขบำรุงบำเรอตนอย่างไม่รู้จักหยุดหย่อน ซึ่งทาง พระพุทธศาสนานิยามว่า ความต้องการด้วยอำนาจแห่งตัณหา เมื่อความต้องการของมนุษย์เป็นไป อย่างไรขอบเขต ไม่จำกัด ไม่มีที่สิ้นสุด แต่สิ่งของและบริการที่มนุษย์ต้องการมีจำนวนจำกัด ปัญหาใน เรื่องนี้ย่อมต้องเกิดขึ้นเป็นธรรมดา ด้วยเหตุนี้ เศรษฐศาสตร์หรือหลักเศรษฐกิจจึงเข้ามามีส่วนจัดการ จัดแบ่งให้มีการบริโภคที่เป็นไปเพื่อจะสนองความต้องการของมนุษย์ให้มากที่สุด ความต้องการนี้เอง เป็นตัวบังคับให้มนุษย์ทำงานให้ผลิตคิดค้นจนเกิดความมั่งคั่งและมีสวัสดิการทำให้เกิดการอยู่ดีกินดี มากขึ้น ดังนั้น หลักเศรษฐกิจหรือเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก จึงครอบคลุมหัวข้อใหญ่ ๆ คือ การผลิต การบริโภค การแลกเปลี่ยนการคลัง

เศรษฐศาสตร์แนวพุทธจะไม่คำนึงถึงปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมา จะคำนึงถึงเรื่องความ ไม่มีโทษของการสินค้าที่ผลิตออกมาจำหน่าย เป็นการบริโภคเพื่อสนองความต้องการแบบไหน บริโภค เพื่อสนองความต้องการคุณค่าแท้ หรือเพื่อเสพคุณค่าเทียมการบริโภคนี้เป็นจุดยอดของเศรษฐศาสตร์

กระแสหลัก กิจกรรมทางเศรษฐกิจของมนุษย์นั้น จุดยอดอยู่ที่การบริโภค เราเข้าใจความหมายของการบริโภคว่าอย่างไร เศรษฐศาสตร์แบบยุคอุตสาหกรรมหรือเศรษฐศาสตร์กระแสหลักกับเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ

บทวิจารณ์

ทางผู้แต่งหนังสือเล่มนี้ถือเป็นหนังสือทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคน เนื่องจากในชีวิตประจำวันของมนุษย์มักจะเกี่ยวข้องกับการบริโภค การผลิต และการจำหน่ายหรือการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการอยู่ตลอดเวลา โดยใช้เงินเป็นสื่อกลาง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์หรือระบบเศรษฐกิจ เพื่อประโยชน์ในแง่ที่ช่วยให้เข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจ และทำให้เราสามารถบริหารจัดการด้านการเงินภายในครัวเรือนของเราได้ ผู้วิจารณ์จึงรู้สึกยินดีเป็นอย่างมากที่ได้เขียนวิจารณ์หนังสือเล่มนี้

โดยผู้แต่งหนังสือเล่มนี้ได้มีการลำดับเนื้อหาสาระในการอธิบายระบบเศรษฐศาสตร์ ได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้สนใจเข้าใจได้ง่ายถึงระบบเศรษฐศาสตร์ ตั้งแต่การอธิบายหลักการเบื้องต้นของเศรษฐศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด การอธิบายระบบเศรษฐกิจ และผลของระบบเศรษฐกิจต่อชีวิตประจำวัน การอธิบายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน อุปสงค์ อุปทาน และกลไกราคาตลาด การอธิบายปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจ และปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ การอธิบายบทบาทภาครัฐ ภาคเอกชน การค้าและการลงทุนในระบบเศรษฐกิจ ไปจนถึงการอธิบายบทบาทของสถาบันการเงินและการออม นำหลักเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และแนวคิดเรื่อง "ความสุขมวลรวมประชาชาติ" (Gross Nation Happiness : GNH) ของประเทศภูฏานมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีความสุขที่แท้จริง

อย่างไรก็ตาม ผู้แต่งหนังสือเล่มนี้เป็นการอธิบายถึงเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน จึงเป็นอธิบายในระดับเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นเท่านั้น หากมองในภาพรวมและสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศ การนำหลักการทฤษฎีตามเนื้อหาในหนังสือมาใช้ในการชีวิตประจำวันควรมองถึงความเหมาะสมในแต่ละบุคคล ผู้วิจารณ์อยากให้ผู้อ่านทุกท่านควรศึกษาความรู้เพิ่มเติมตลอดถึงติดตามสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อเราสามารถบริหารจัดการด้านการเงินภายในครัวเรือนของเราให้มีความมั่นคงอย่างยั่งยืนต่อไป

References

คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (2563). *เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน*.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.